

УДК 69.059.7

ОРГАНІЗАЦІЯ РЕКОНСТРУКЦІЇ БУДІВЕЛЬ І СПОРУД, ПОШКОДЖЕНИХ УНАСЛІДОК ВОЄННИХ ДІЙ

Буйленко Д. О.¹, студ., Кравчуновська Т. С.², д. т. н., проф.
Придніпровська державна академія будівництва та архітектури
[1 builenko49@gmail.com](mailto:builenko49@gmail.com); [2 kravchunovska.tetiana@pdaba.edu.ua](mailto:kravchunovska.tetiana@pdaba.edu.ua)

Постановка проблеми. У зв'язку з агресією Російської Федерації проти України, для будівельної галузі постало завдання реконструкції будівель, пошкоджених унаслідок воєнних дій, адже за наявними даними [1], сума збитків від руйнувань житлового фонду становить \$55,9 млрд, загалом зруйновано або пошкоджено внаслідок бойових дій 167,2 тис. об'єктів житлового фонду, з яких 147,8 тис. – приватні будинки, 19,1 тис. – багатоквартирні будинки, 0,35 тис. – гуртожитки (найбільше постраждали від руйнування житлового фонду Донецька, Київська, Луганська, Харківська, Миколаївська, Чернігівська, Херсонська та Запорізька області).

Розглядаючи проекти реконструкції будівель і споруд, пошкоджених унаслідок воєнних дій, слід зважати на те, що крім житлових будівель потребують відновлення об'єкти інженерної інфраструктури, вулично-дорожньої мережі, системи соціально-побутового обслуговування населення, промислові підприємства, адже згідно з [1], від початку воєнних дій в Україні були пошкоджені або зруйновані понад 3,5 тис. закладів освіти, понад 1 200 медичних закладів, 18 аеропортів і цивільних аеродромів, щонайменше 344 мости та мостові переходи, понад 25 тисяч кілометрів автомобільних шляхів державного та місцевого значення й комунальних доріг, 426 підприємств.

Мета дослідження: дослідження технічних, економічних та соціальних чинників, які впливають на ефективність відновлення будівель і споруд, пошкоджених унаслідок воєнних дій.

Результати дослідження. Реконструкція розглядається як один з головних варіантів відновлення житла, оскільки з урахуванням існуючої щільної забудови міст, нове будівництво потребує значних витрат та незручностей для сформованої міської забудови. Тож при можливості надають перевагу реконструкції, яка коштує приблизно на 15–20 % дешевше, ніж нове будівництво [2].

Реконструкція будівель, пошкоджених унаслідок воєнних дій, має свої особливості через унікальні виклики та обмеження, які виникають в таких ситуаціях. Реконструкція будівель передбачає повне або часткове збереження елементів несучих і огорожувальних конструкцій та призупинення на час виконання робіт експлуатації об'єкту в цілому або його частин (за умови їх автономності) [3].

Перший і головний етап реконструкції пошкоджених унаслідок воєнних дій будівель, на якому базуються усі подальші рішення – це обстеження та оцінка пошкоджень.

Роботи з обстеження пошкоджених об'єктів здійснюється на територіях, на яких відсутні або завершено активні фази воєнних дій, після виконання комплексу підготовчих заходів у складі невідкладних робіт щодо ліквідації наслідків збройної агресії Російської Федерації, пов'язаних із пошкодженням будівель та споруд.

Обстеження проводиться з метою обґрунтування рішень щодо подальшої експлуатації пошкодженого об'єкта, зокрема:

- підтвердження можливості подальшої безпечної експлуатації об'єкта;
- встановлення (обґрунтування) необхідності відновлення об'єкта;
- планування робіт із відновлення об'єкта;

- планування невідкладних протиаварійних робіт, консервації;
- обґрунтування прийняття рішення щодо припинення експлуатації, виконання робіт із демонтажу (ліквідації) об'єкта.

Мета обстеження досягається шляхом вирішення відповідних завдань обстеження, серед яких:

- оцінювання (діагностування) технічного стану будівельних конструкцій, інженерних систем та об'єкта в цілому, зокрема на основі результатів візуального обстеження, проведення інструментальних досліджень та виконання перевірочних розрахунків;
- визначення обсягів, термінів невідкладних протиаварійних робіт, консервації;
- визначення виду та обсягів робіт із відновлення об'єкта;
- обґрунтування необхідності демонтажу (ліквідації) об'єкта [8].

За результатами обстеження встановлюються категорії технічного стану будівельних конструкцій, інженерних мереж та об'єкта в цілому, і складається звітна документація щодо об'єкту реконструкції, де даються висновки та рекомендації.

Найважливішим документом після цього етапу є розроблений проєкт організації будівництва (ПОБ). На основі ПОБ підрядні організації, які будуть виконувати реконструкцію об'єкта, готують наступний документ – проєкт виконання робіт (ПВР).

Висновки. Таким чином, найпершим і найголовнішим етапом, який відрізняє реконструкцію пошкоджених унаслідок воєнних дій будинків є підготовчий етап, оцінка пошкоджень та розбирання зруйнованих конструкцій. При реконструкції та відновленні пошкоджених унаслідок бойових дій будівель і споруд (житлових будівель та об'єктів інфраструктури) необхідно забезпечити дотримання вимог щодо енергоефективності та безбар'єрності.

Список використаних джерел

1. KSE. Kyiv School of Economics. URL: <https://kse.ua/ua/about-the-school/news/zagalna-suma-pryamih-zbitkiv-zavdana-infrastrukturi-ukrayini-cherez-viynu-syagaye-151-2-mlrd-otsinka-stanom-na-1-veresnya-2023-roku/> (дата звернення: 03.11.2023).
2. Ушацький С. А., Шейко Ю. П., Тригер Г. П. та ін. Організація будівництва : підруч. За ред. С. А. Ушацького. Київ : Кондор, 2007. 521 с.
3. Сапсай М. Будівництво, реконструкція, перепланування : юридичні аспекти та судова практика. URL: <https://jur-gazeta.com/publications/practice/neruhomist-ta-budivnictvo/-budivnictvo-rekonstrukciya-pereplanuvannya-yuridichni-aspekti-ta-sudova-praktika.html> (дата звернення: 03.11.2023).